

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 6 декември 2001 година

**относно разпределянето на паричния доход на националните централни банки на
участващите държави-членки от финансовата 2002 година**

(ЕЦБ/2001/16)

(2001/914/ЕО)

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,

като взе предвид Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (наричан по-долу „Уставът“), и по-специално член 32 от него,

като има предвид, че:

(1) Съгласно член 32.1 от Устава паричен доход е доходът, който се начислява на националните централни банки (НЦБ) при осъществяване на функцията по паричната политика. Според разпоредбите на член 32.2 от Устава размерът на паричния доход на всяка НЦБ е равен на нейния годишен доход, получен от нейните активи, държани срещу банкнотите в обращение и задълженията по депозити на кредитните институции. Тези активи се отчитат от НЦБ в съответствие с насоките на Управителния съвет. Считано от финансовата 2003 година, НЦБ трябва да отчитат активите, резултат от осъществяването на функцията във връзка с паричната политика като активи, държани срещу банкноти в обращение и задълженията по депозити на кредитни институции. Съгласно член 32.4 от Устава, размерът на паричния доход на всяка НЦБ се намалява с размер, равен на лихвите, платени от тази НЦБ по депозитите на кредитните институции в съответствие с член 19 от Устава.

(2) Съгласно член 32.5. от Устава сумата на паричния доход на НЦБ се разпределя между тях пропорционално на внесените от тях дялове от капитала на Европейската централна банка (ЕЦБ).

(3) Съгласно член 32.6. и член 32.7 от Устава Управителният съвет на ЕЦБ е оправомощен да приеме насоки относно клиринга и сетълмента от ЕЦБ на балансите във връзка с разпределянето на паричния доход и да предприема всички други мерки, необходими за прилагането на член 32 от Устава.

(4) Съгласно член 10 от Регламент на Съвета (ЕО) 974/98 от 3 май 1998 г. относно въвеждането на еврото¹, от 1 януари 2002 г. ЕЦБ и НЦБ (наричани по-долу „Евросистемата“) пускат в обращение банкноти, деноминирани в евро. Член 15 от този регламент предвижда продължаването на статута на законно платежно средство на банкноти, деноминирани в национална валутна единица, за период най-много от шест месеца след края на преходния период. Годината 2002 трябва следователно да бъде

¹ ОВ L 139, 11.5.1998 г., стр. 1.

считана за особена година, тъй като банкноти в обращение, деноминирани в национална валутна единица, могат, в различна степен за отделните държави членки, все още да представляват значителен дял от общата стойност на банкнотите в обращение в Евросистемата. Тази ситуация е сравнима със ситуацията от 1999 г. до 2001 г. и следователно, за финансовата 2002 година паричният доход трябва да се изчислява по метод, аналогичен на онзи, предвиден в Решение ЕЦБ/2000/19 от 3 ноември 1998 г., изменено с Решение от 14 декември 2000 г. относно разпределянето на паричния доход на националните централни банки на участващите държави-членки и загубите на ЕЦБ за финансовите 1999—2001 години², с цел да се гарантира, че промените в моделите на банкнотното обращение не засягат значително относителните позиции в дохода на НЦБ. За 2002 г., член 32.3 от Устава разрешава на Управителния съвет да решава, чрез дерогация от член 32.2, паричният доход да бъде измерван чрез алтернативен метод.

(5) Член 9, параграф 1 от Насоки ЕЦБ/2001/1 от 10 януари 2001 г. за приемане на някои разпоредби относно преминаването към парична наличност през 2002 г.³ предвижда, че евробанкноти, които са били първоначално заредени на кредитни институции или на техни упълномощени представители се дебитират от съответните им сметки при НЦБ, в зависимост от случая, по тяхната номинална стойност в съответствие със следния „модел на линейно дебитиране“: на 2 януари 2002 г. - една трета от първоначално заредената сума; на 23 януари 2002 г. — втората трета; и на 30 януари 2002 г. — последната трета. Изчисляването на паричния доход за 2002 г. трябва да отчита този „модел на линейно дебитиране“.

(6) Настоящото решение е свързано с Решение ЕЦБ/2001/15 от 6 декември 2001 г. относно емитирането на евробанкноти⁴, което предвижда, че ЕЦБ и НЦБ емитират евробанкноти. Решение ЕЦБ/2001/15 предвижда евробанкнотите в обращение да се разпределят между НЦБ пропорционално на внесените от тях дялове от капитала на ЕЦБ. Същото решение разпределя за ЕЦБ 8 % от общата стойност на евробанкнотите в обращение. Разпределянето на евробанкноти между членовете на Евросистемата води до възникването на вътрешни за Евросистемата салда. Олихвяването на тези вътрешни за Евросистемата салда от евробанкнотите в обращение, се отразява пряко върху дохода на всеки член на Евросистемата и следователно трябва да бъде регулирано съгласно настоящото решение. Доходът, който се начислява на ЕЦБ от олихвяването на вътрешните за Евросистемата вземания от НЦБ, свързани с дела ѝ от евробанкнотите в обращение, по принцип трябва да бъде разпределен между НЦБ в съответствие с решенията на Управителния съвет, пропорционално на техните дялове според алгоритъма за записания капитал за същата финансова година, в която е начислен.

(7) Нетното салдо на вътрешните за Евросистемата вземания и задължения от евробанкноти в обращение, се олихвява чрез прилагане на обективен критерий, определящ цената на парите. Във връзка с това, лихвения процент по основните операции по рефинансиране, използван от Евросистемата в търговете ѝ за основни операции по рефинансиране, се счита за подходящ.

² ОВ L 336, 30.12.2000 г., стр. 119.

³ ОВ L 55, 24.2.2001 г., стр. 80.

⁴ ОВ L 337, 20.12.2001 г., стр. 52.

(8) Вътрешните за Евросистемата нетни пасиви от евробанкноти в обращение трябва да бъдат включени в базисните пасиви за целите на изчисляването на паричния доход на НЦБ съгласно член 32.2 от Устава, тъй като те са равностойни на банкноти в обращение. Изплащането на лихви по вътрешни за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение следователно ще доведе до разпределянето на значителна сума от паричния доход на Евросистемата между НЦБ пропорционално на внесените им дялове от капитала на ЕЦБ. Тези вътрешни за Евросистемата салда трябва да бъдат коригирани, за да се постигне постепенна адаптация на счетоводните баланси и отчетите за приходите и разходите на НЦБ. Корекциите се основават на стойността на банкнотите в обращение на всяка НЦБ през периода, предшестваш въвеждането на евробанкнотите. Тези корекции трябва да отчитат особените обстоятелства за 2002 г., през която държавите-членки имат различни сценарии за преминаване към парична наличност, а кредитните институции увеличават до различни нива обичайните си парични наличности, и се прилагат ежегодно в съответствие с фиксирана формула за не повече от пет години.

(9) Корекциите на вътрешните за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение са изчислени така, че да компенсират всякакви значими изменения в позициите в дохода на НЦБ вследствие въвеждането на евробанкнотите и последващото разпределяне на паричен доход. Поради това Управителният съвет реши да не прибегва до предвиденото в член 51 от Устава изключение от член 32.

(10) Корекциите на вътрешните за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение е необходимо да отчитат специфичните условия на Великото херцогство Люксембург, произтичащи от неотдавнашната му парична история.

(11) Управителният съвет на ЕЦБ прие настоящото решение с очакването, че икономическите и резултати и финансовото равновесие, което се постига чрез такива икономически резултати, остават непроменени през периода на прилагане на член 4 от настоящото решение. Поради това, Управителният съвет на ЕЦБ е твърдо решен да гарантира поддържането на режима, предвиден с настоящото решение, до 31 декември 2007 г.

РЕШИ:

Член I

Определения

За целите на настоящото решение:

- а) „участващи държави-членки“ означава държавите-членки, които са приели единната валута в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност;
- б) „НЦБ“ означава националните централни банки на участващите държави-членки;
- в) „базисни пасиви“ означава сумата на съответните пасиви от счетоводния баланс на всяка НЦБ, които са упоменати в приложение I към настоящото решение;

г) „специално предназначени активи“ означава сумата от активи, държани срещу базисните пасиви в счетоводния баланс на всяка НЦБ, които са упоменати в приложение II към настоящото решение;

д) „вътрешни за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение“ означава вземанията и задължения, възникващи между дадена НЦБ и ЕЦБ и между дадена НЦБ и другите НЦБ в резултат от прилагането на член 4 от Решение ЕЦБ/2001/15 от 6 декември 2001 г. относно емитирането на евробанкноти;

е) „алгоритъм за записания капитал“ означава процентите, които са резултат от прилагането спрямо НЦБ на теглата в капиталовия алгоритъм, упоменат в член 29.1. от Устава, и както са определени в Решение ЕЦБ/1998/13 от 1 декември 1998 г. относно процентното участие на националните централни банки в алгоритъма за капитала на Европейската централна банка⁵;

ж) „кредитни институции“ означава кредитни институции, които подлежат на изискванията за минимални задължителни резерви съгласно Регламент ЕЦБ/1998/15⁶ относно прилагането на минимални резерви, изменен с Регламент ЕЦБ/2000/8⁷;

з) „хармонизиран счетоводен баланс“ означава хармонизиран счетоводен баланс, както е структуриран в приложение IX към Насоки ЕЦБ/2000/18 относно правната рамка за счетоводство и отчетност в Европейската система на централните банки, изменени на 15 декември 1999 г. и на 14 декември 2000 г.⁸;

и) „референтна лихва“ означава последният пределен лихвен процент, използван от Евросистемата при търговете ѝ за основните операции по рефинансиране съгласно параграф 3.1.2. от приложение I към Насоки ЕЦБ/2000/7 от 31 август 2000 г. относно инструментите и процедурите на паричната политика на Евросистемата⁹. Когато в един и същи ден се извършва сетълмент на повече от една основна операция по рефинансиране, се използва проста средна стойност на пределните лихвени проценти от паралелно проведените операции.

Член 2

Вътрешни за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение

1. Вътрешните за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение се изчисляват ежемесечно и се записват в счетоводните книги на ЕЦБ и НЦБ на първия работен ден от месеца с вальор последния работен ден от предходния месец.

⁵ ОВ L 125, 19.5.1999 г., стр. 33.

⁶ ОВ L 356, 30.12.1998 г., стр. 1.

⁷ ОВ L 229, 9.9.2000 г., стр. 34.

⁸ ОВ L 33, 2.2.2001 г., стр. 21.

⁹ ОВ L 310, 11.12.2000 г., стр. 1.

Съгласно предходния параграф първото изчисляване на вътрешните за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение ще се извърши за първоначално заредените евробанкноти на 2 януари 2002 г. с вальор 1 януари 2002 г. .

2. Вътрешните за Евросистемата салда от евробанкноти в обращение, включително онези, произтичащи от прилагането на член 4 от настоящото решение, се олихвяват с референтната лихва.

3. Олихвяването, упоменато в предходния параграф, се извършва на тримесечна база чрез системата TARGET.

4. При дерогация на предходния параграф олихвяването, упоменато в параграф 2, се извършва за финансовата 2002 година в края на годината.

Член 3

Метод за измерване на паричния доход

1. През 2002 г. размерът на паричния доход на всяка НЦБ се определя в съответствие със следната формула:

$$\text{ПД} = \text{БП} \times \text{РЛ},$$

където:

ПД е размерът на паричния доход на всяка НЦБ, който подлежи на обединяване,

БП са базисните пасиви на всяка НЦБ,

РЛ е референтната лихва.

2. От 2003 г. сумата на паричния доход на всяка НЦБ се определя чрез измерване на действителния доход, който е получен от специално предназначени активи, записани в нейните счетоводни книги. По изключение златото се счита за недоходоносен актив.

3. Когато стойността на специално предназначени активи на дадена НЦБ надхвърля или е под стойността на нейните базисни пасиви, разликата се покрива, като към стойността на разликата се приложи средният процент на възвръщаемост на специално предназначени активи на всички НЦБ взети заедно.

Този среден процент на възвръщаемост се изчислява по следния начин. Общият доход, начислен от всички НЦБ по техните специално предназначени активи, с изключение на дохода, получен от вътрешните за Евросистемата нетни вземания, които са резултат от трансакции чрез TARGET (приложение II, А.3), и вътрешните за Евросистемата нетни вземания от евробанкноти в обращение, включително онези, които са резултат от прилагането на член 4 (приложение II, А.4), се раздели на средната стойност на всички специално предназначени активи на Евросистемата. Средният процент на възвръщаемост се прилага на база 360 дни.

Член 4

Корекции на вътрешните за Евросистемата салда

1. За целите на изчисляване на паричния доход, вътрешните за Евросистемата салда на евробанкноти в обращение се коригират чрез компенсационна сума в съответствие със следната формула:

$$КС = (А - С) \times К,$$

където:

КС е компенсационната сума,

А е сумата за всяка НЦБ, която е резултат от прилагането на алгоритъма за записания капитал към средната стойност на банкнотите в обращение през периода 1 юли 1999 г.—30 юни 2001 г.,

С е средната стойност за всяка НЦБ на банкнотите в обращение през периода 1 юли 1999 г.—30 юни 2001 г.,

К е следният коефициент за всяка финансова година:

Финансова година	Коефициент
2002	1
2003	0.8606735
2004	0.7013472
2005	0.5334835
2006	0.3598237
2007	0.1817225

2. Сборът на компенсационните суми на НЦБ е 0.

3. Компенсационните суми и счетоводните вписвания за уравниване на тези компенсационни суми се записват в счетоводните книги на всяка НЦБ в отделни вътрешни за Евросистемата сметки с вальор 1 януари на първия работен ден от всяка година. Счетоводните вписвания за уравниване на компенсационните суми не се олихвяват.

4. В случай че стойността на евробанкнотите, които Banque centrale du Luxembourg пуска в обращение през 2002 г., надхвърли средната стойност на нейните банкноти в обращение през периода 1 юли 1999 г.—30 юни 2001 г. с 25 % или повече, „С“ във формулата, посочена в параграф 1, е стойността на банкнотите, пуснати в обращение от Banque centrale du Luxembourg през 2002 г., с максимален лимит от 2.2 милиарда евро. За прилагането на тази дерогация всички компенсационни суми, изчислени на базата на член 4, параграф 1, подлежат на корекции със задна дата в края на 2002 г., с цел да се осигури съответствие с параграф 2. Такива корекции със задна дата са в съответствие с алгоритъма за записания капитал.

5. Чрез дерогация от параграф 1, при настъпването на специфични обстоятелства, свързани с промени в моделите на банкнотното обращение, както е посочено в приложение III към настоящото решение, вътрешните за Евросистемата салда на всяка НЦБ от евробанкноти в обращение се коригират в съответствие с разпоредбите на това приложение.

6. Корекциите на вътрешните за Евросистемата салда, предвидени в настоящия член, престават да се прилагат от 1 януари 2008 г.

Член 5

Изчисляване и разпределяне на паричния доход

1. Изчисляването на паричния доход на всяка НЦБ се прави от ЕЦБ ежедневно. Изчисляването се основава на счетоводни данни, предоставени на ЕЦБ от НЦБ. ЕЦБ информира НЦБ за натрупаните суми всяко тримесечие.
2. Сумата на паричния доход на всяка НЦБ се намалява със сума, равна на всяка лихва, начислена или платена по пасиви, включени в базисните пасиви, и в съответствие с всяко решение на Управителния съвет на ЕЦБ съгласно втори параграф от член 32.4. на Устава.
3. Разпределянето на паричния доход на всяка НЦБ се извършва в края на всяка финансова година в съответствие с алгоритъма за записания капитал.

Член 6

Заключителни разпоредби

1. Настоящото решение влиза в сила на 1 януари 2002 г.
2. Настоящото решение се публикува в *„Официален вестник на Европейските общности“*.

Съставено във Франкфурт на Майн на 6 декември 2001 година.

За Управителния съвет на ЕЦБ

Willem F. DUISENBERG

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СЪСТАВ НА БАЗИСНИТЕ ПАСИВИ

А. Базисните пасиви включват само следните позиции:

1. Банкноти в обращение

През финансовата 2002 година за целите на настоящото приложение и за всяка НЦБ „банкноти в обращение“:

- i) включват също банкноти, емитирани от нея и деноминирани в нейната национална валутна единица; и
- ii) се намаляват със стойността на нелихвоносните заеми, свързани с първоначално заредените евробанкноти, които все още не са били дебитирани (част от позиция 6 на активите от хармонизирания счетоводен баланс).

От финансовата 2003 година за целите на настоящото приложение и за всяка НЦБ „банкноти в обращение“ включват банкнотите, деноминирани в евро, и не включва никакви други банкноти;

2. Пасиви, деноминирани в евро, към кредитни институции от Еврозоната, свързани с операции по паричната политика и включващи:

- а) Средства по разплащателни сметки, включително задължителни минимални резерви съгласно член 19.1. от Устава (позиция 2.1 на пасивите от хармонизиран счетоводен баланс);
- б) депозитни суми по депозитното улеснение на Евросистемата (позиция 2.2. от пасивите на хармонизирания счетоводен баланс);
- в) срочни депозити (позиция 2.3. от пасивите на хармонизирания счетоводен баланс);
- г) задължения, произтичащи от обратни операции за фино регулиране (позиция 2.4. от пасивите на хармонизирания счетоводен баланс);
- д) депозити, свързани с искания за допълнителни средства (margin calls) (позиция 2.5. от пасивите на хармонизирания счетоводен баланс);

3. Вътрешни за Евросистемата пасиви на НЦБ, възникващи от издаване в полза на ЕЦБ на записи на заповед обезпечаващи издаването на дългови сертификати от ЕЦБ по Глава 3.3. от приложение I към Насоки ЕЦБ/2000/7 (позиция 10.2. от пасивите на хармонизирания счетоводен баланс);

4. Вътрешни за Евросистемата нетни пасиви в следствие на транзакции чрез TARGET (част от позиция 10.3. от пасивите на хармонизирания счетоводен баланс);

5. Вътрешни за Евросистемата нетни пасиви от евробанкноти в обращение, включително онези, които са резултат от прилагането на член 4 от настоящото решение.

Б. Сумата на базисните пасиви на всяка НЦБ се изчислява в съответствие с хармонизираните счетоводни принципи и правила, установени в Насоки ЕЦБ/2000/18

относно правната рамка за счетоводство и отчетност в Европейската система на централните банки, изменени на 15 декември 1999 г. и на 14 декември 2000 г.¹⁰

ПРИЛОЖЕНИЕ II

¹⁰ ОВ L 33, 2.2.2001 г., стр. 21.

СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИ АКТИВИ

А. Специално предназначенияте активи включват само следните позиции:

1. Отпуснати заеми, деноминирани в евро, на кредитни институции от еврозоната, свързани с операции на паричната политика (позиция 5 от активите на хармонизирания счетоводен баланс;
2. Вътрешни за Евросистемата вземания, равностойни на прехвърлените на ЕЦБ съгласно член 30 от Устава чуждестранни резервни активи, различни от злато (част от позиция 9.2. от активите на хармонизирания счетоводен баланс);
3. Вътрешни за Евросистемата нетни вземания, резултат от транзакции чрез TARGET (част от позиция 9.4. от активите на хармонизирания счетоводен баланс);
4. Вътрешни за Евросистемата нетни вземания от евробанкноти в обращение, включително онези, произтичащи от прилагането на член 4 от настоящото решение;
5. Злато, включително вземания свързани със злато, прехвърлено на ЕЦБ, в размер, позволяващ на всяка НЦБ да обозначи частта от своето злато, съответстваща на прилагането на нейния дял в алгоритъма за записания капитал спрямо общата стойност на златото, обозначено от всички НЦБ (позиция 1 и част от позиция 9.2 от активите на хармонизирания счетоводен баланс).

За целите на настоящото решение и най-малкото докато се изчисли паричният доход за финансовата 2007 година, златото се оценява на база цена в евро на тройунция чисто злато на 31 декември 2002 г.

Б. Стойността на специално обозначените активи на всяка НЦБ се изчислява в съответствие с хармонизираните счетоводни принципи и правила, установени в Насоки ЕЦБ/2000/18 относно правната рамка за счетоводство и отчетност в Европейската система на централните банки, изменени на 15 декември 1999 г. и на 14 декември 2000 г.¹¹

ПРИЛОЖЕНИЕ III

¹¹ ОВ L 33, 2.2.2001 г., стр. 21.

СПЕЦИАЛНИ ЕВЕНТУАЛНИ КОРЕКЦИИ

А. Първа евентуална корекция

В случай че общата средна стойност на банкнотите в обращение през 2002 г. е по-малка от общата средна стойност на банкнотите, деноминирани в националната валута на държавите членки, които са приели еврото през периода 1 юли 1999 г.—30 юни 2001 г., коефициентът „К“, приложим по отношение на финансовата 2002 година в съответствие с член 4, параграф 1, се намалява със задна дата в същото съотношение, както спадът на общата средна стойност на банкнотите в обращение.

Намаляването на коефициента не трябва да доведе до по-ниска стойност от 0.8606735. При прилагането на тази дерогация към всяка от компенсационните суми на НЦБ, приложими през 2004 г., 2005 г., 2006 г. и 2007 г. по силата на член 4, параграф 1, се добавя по една четвърт от полученото намаление на компенсационните суми „КС“ на НЦБ, приложими през 2002 г..

Б. Втора евентуална корекция

В случай че НЦБ, за които компенсационната сума, упомената в член 4, параграф 1, е положително число, заплащат нетна лихва по вътрешни за Евросистемата салда от банкноти в обращение, което, добавено към позицията „нетен резултат от обединяване на паричния доход“ в техните отчети за приходите и разходите в края на годината, води до нетен разход, приложимият по отношение на финансовата 2002 година в съответствие с член 4, параграф 1 коефициент „К“ се намалява до необходимата за елиминиране на това условие степен.

Намаляването на коефициента не трябва да доведе до стойност по-ниска от 0.8606735. При прилагането на тази дерогация към всяка от компенсационните суми на НЦБ, приложими през 2004 г., 2005 г., 2006 г. и 2007 г. по силата на член 4, параграф 1, се добавя по една четвърт от полученото намаление на компенсационните суми „КС“ на НЦБ, приложими през 2002 г.